

PROGRAM

Antonin Dvorák
(1841-1904)

Koncert for cello og orkester, h-mol, op. 104
Allegro
Adagio, ma non troppo
Finale. Allegro moderato

(ca. 40 min.)

PAUSE

Felix Mendelssohn Bartholdy
(1809-1847)

Symfoni nr. 3, a-mol, op. 56 ”Den skotske”
Andante con moto – Allegro un poco agitato
Vivace non troppo
Adagio
Allegro vivacissimo

(ca. 40 min.)

Antonin Dvorák: Cellokoncert, h-mol, op. 104 – 1894 -1895

Dvoráks cellokoncert er en af de mest yndede koncerter for dette instrument. Værket hører til blandt hans amerikanske værker, dvs. de kompositioner han skrev under sit ophold i USA 1892 -1895. Han var blevet hentet til New York som direktør for det nyoprettede National Conservatory of Music of America. I maj 1893 indtrådte en finansiel krise i USA, der også påvirkede det privatdrevne konservatorium. Dvoráks løn blev halveret fra 15.000 \$ til 8.000 \$ og endda udbetalt uregelmæssigt. Så det var med en vis utålmodighed, han så frem til sin kontrakts udløb. Cellokoncerten blev netop skrevet i denne periode i vinteren 1894 -1895. Flere kommentatorer har derfor hørt en vis hjemlængsel i værket. Men det forbliver kun gætteri.

Dvoráks ven, cellisten Wihan, havde ved flere lejligheder tidligere bedt ham skrive en cellokoncert til sig. Men Dvorák havde afvist det med henvisning til, at celloen var udmærket i et orkester, men ikke egnede sig som soloinstrument! I USA blev han dog overbevist om det modsatte. I 1894 fik en af konservatoriets lærere, komponisten Victor Herbert, opført sin 2. cellokoncert. Den gjorde indtryk på Dvorák. Og han gik i gang med sin egen koncert.

Koncerten er et farverigt romantisk værk. Fuld af dramatiske kontraster, lyriske pas-sager og frem for alt en prægnant og enkel melodik. I orkesterindledningen til første sats introduceres det mørkt farvede hoved-tema af klarinetten, mens det lyriske side-tema præsenteres i en hornsolo. I resten af satsen spiller cellisten sammen med orkestret en række gennemspilninger af disse temaer i mere eller mindre improviseret form. I den langsomme midtersats lægges der med klarinettens indledende enkle sangbare tema op til en idyllisk, rolig musik. Ikke

desto mindre forløber satsen med mange dramatiske kontraster. Hen mod slutningen spiller solisten en slags solokadence – med fløjstens fuglekvidder ovenover.

Om finalen skriver Dvorák således til sin forlægger Simrock:
”Jeg sender Dem mit værk, når blot De vil love mig, at ingen – ikke engang min ven Wihan – foretager nogen ændring i det uden mit samtykke...”
Cellisten Wihan, til hvem koncerten blev skrevet, havde foreslået så vidtgående ændringer, at de var blevet uvenner over det. Dvorák fortsætter:
”Finalen klinger efterhånden ud i et dimi-nuendo – som en hvisken – med remini-scenser fra første og anden sats; soloen dør hen i pianissimo, derpå kommer der et crescendo, og de sidste takter spilles af orkestret, som slutter heftigt af.”

Felix Mendelssohn Bartholdy: Symfoni nr. 3 – Den skotske (1829 - 1832, rev. 1842) Infernalsk sækkepibelarm

”Forfærdeligt, vulgært, tonefalsk møg... det er frastødende og har allerede givet mig tandpine!” Mendelssohns dom over den lokale folkemusik med sækkepiber og kohorn er nådesløs. Man kan med rette spørge sig, hvorfor han dog i alverden så ville skrive en skotsk symfoni. Svaret er følgende. I 1829 foretog Mendelssohn en dannelsesrejse, der fra London gik over Skotland, Hebriderne og videre til Italien. Det musikalske udbytte af rejsen blev ouverturen *Hebriderne*, symfo-ni nr. 3, Den skotske og nr. 4, Den italien-ske. Allerede i 1760’erne gjorde MacPhers-sons folkevisе-imitationer, Ossians Digte, Skotland til et mytisk, sagnomspundet land. Og Walter Scotts middelalderromaner

i begyndelsen af 1800-tallet bidrog til at forøge opfattelsen af Skotland som et land indhyllet i fortidens tåger.

Mendelssohn besøgte i juli 1829 netop Maria Stuarts (1542-1587) slotsruin, Holy-rood i Edinburgh. Han skriver samme aften hjem til familien:
”I tusmørket besøgte vi slottet, hvor Ma-ria levede og elskede. En lille vindeltrappe fører op til det rum, hvor de dræbte Rizzio (Maria Stuarts sekretær og formodede el-sker). Kapellet tæt ved er nu uden tag, græs og vedbend gror overalt, og foran det knuste alter blev Maria kronet som Dron-ning af England. Alt i kapellet er ituslået og smuldrende, og den lyse himmel skinner ind. Jeg tror, jeg i dag i dette kapel har fun-det begyndelsen til min skotske symfoni.”
Herefter følger i brevet et 10 takter langt nedskrevet tema, der skulle blive den ind-ledende melodi i symfonien.

Det er altså denne dystre fortidsstemning ved slotsruinen (og egnens barske na-tur som Mendelssohn beskriver i andre breve) mere end den lokale musik, der blev indholdet i symfonien. Alligevel har Mendelssohn ikke været helt døv over for den specielle skotske tone. De vigtigste te-maer er alle baseret på kun fem toner, en pentaton skala, ligesom f.eks. *Should Old Aquaintance be forgot*. I den elegante hur-tige 2. sats er der i hovedmotivet desuden tydeligt en ”Scotch snap”, en synkoperet rytme med en betonet kort node, efterfulgt af en lang. (Høres i megen skotsk musik, f.eks. i slutningen af *The Bonnie Banks o’ Loch Lomond*.)

Den langsomme, lyriske 3. sats har som midterdel noget, der kunne lyde som en sørgeprocession. Finalen er i sin første halvdel en vild og voldsom sats, der går over i en hymnisk slutning. Oprindelig havde Mendelssohn givet disse afsnit føl-gende satsbetegnelser: Allegro guerriero (hurtigt, krigerisk) – og Finale maestoso

(majestætisk afslutning). Selv om symfo-nien ikke er beskrivende eller fortællende, kan man i sidste sats måske forestille sig en krig mellem klaner, der ved fredens ind-træden (skift fra mol til dur) får en smuk forløsning.

© Rolf Ruggaard

© Marco Borggreve

Michael Sanderling, dirigent

Michael Sanderling er født i Berlin og har efter en flot karriere som orkestermusiker og solist skabt sig en flot karriere som en af verdens mest værdsatte dirigenter. I 1987 blev han som 20-årig ansat som solocellist i Gewandhausorchester Leipzig under Kurt Masur og fra 1994 til 2006 i Berlins Radiosymfoniorkester. Han havde sin dirigentdebut ved en koncert i Kammer-orkester Berlin i 2000 - og blev herefter grebet. Han kender dirigentens rolle særdeles godt. Som søn af den legendariske Kurt Sanderling tog Michael Sanderling flere og flere dirigentroller og blev i 2006 udnævnt til musikchef for Kammerakademie Potsdam. Han underviser på Hoch-schule für Musik und Darstellende Kunst Frankfurt am Main og arbejder regelmæssigt sammen med Bundesjugendorchester og andre ungdomsorkestre. Fra 2003 til 2013 var han leder for Deutsche Streicherphilharmonie.

Romain Garioud, cello

Romail er uddannet fra Paris Conservatoire National Supérieur de Musique med en førstepris i både cello (1997) og kammer-musik (1998). Romain Garioud er kendt for sin enestående tone og frasing. Romain Garioud har vundet en stribe priser ved internationale konkurrencer som Moskva Tjajkovskij (2001) og Paris Rostropovitch (2002). Han vandt, også 2. prisen ved Chil-es Vina del Mar konkurrence i 2002. Hans karriere har taget fart,og han er flere gange inviteret til at udføre eller give masterclasses i Europa, Kina og Sydamerika.

© Mathias Behrer

SPONSORER

Der tages forbehold for trykfejl og ret til ændringer

AALBORG SYMFONIORKESTER BYDER VELKOMMEN

KOMMENDE KONCERTER:

Sæsonafslutning
Netrebko & Eyvazov
Fremtidens dirigenter
Sankthanskoncert
Opera i Rebild
Promenadekoncert

torsdag den 9. maj kl. 19.30
lørdag den 15. juni kl. 19.30 - udsolgt
onsdag den 19. juni kl. 19.30 - fri entré
søndag den 23. juni kl. 19.00
søndag den 11. august kl. 13.00
torsdag den 29. august kl. 19.30

**GENOPLEV DE GAMLE ROCK-KLASSIKERE
ROCK AT THE SYMPHONY**
Torsdag og fredag 6. og 7. juni kl. 20.00.

Køb billet på aalborgsymfoni.dk – og læs om alle vores koncerter

Aalborg SymfoniOrkester
ETABL. 1943

1. VIOLIN

Yana Deshkova 1. alt. koncertmester
Vesselin Demirev 1. alt. koncertmester
Christine Langer 3. koncertmester
Olga Daniluk
Christian Gottschalck
Thomas Rokkjær
Else Marie Tolbøll
Christina G. Rudan
Michael Hübner
Christian Thordal-Christensen
Igor Vitenson
Synnøve Gustavsson

2. VIOLIN

Alexandr Dzyubinsky 1. solo
Olga Vitenson 2. solo
Taras Daniluk
Ludmila Landa
Mark Cherry
Mette Marie Matthiesen
Boris Grinman
Jette Rosendal
Jaroslaw Nierychlo

BRATSCHE

Evdokia Ershova 1. solo
Vladimir Bochkovskiy
Jonatan Sjølin
Ruben Kristensen
Elsebeth Schmidl
Anna Dahl
Vakant

CELLO

Francisco Vila 1. solo
Matthias Hehrmann 2. solo
Ian Phillis
Vincent Stadlmair
Hanne Houengaard
Kirsten Martinsen

KONTRABAS

Ivan Medvedev 1. solo
Jeffrey White 2. solo
Arly Wehner
Ian Berg

FLØJTE

Claus Ettrup Larsen 1. solo
Camille Guenot 2. solo
Ida Marie Sørmø

OBO

Judith Blauw 1. solo
Jenny Sjöberg 2. solo
Vakant

KLARINET

Leah Aksnes 1. solo
Randi Østergaard 2. solo
Lisbet Binderup Thordal

FAGOT

Sheila Popkin 1.solo
Vakant
Sennen Costa

HORN

Erik Sandberg 1. solo
Lauren Robinson
Johan Wahlgren
Isaac Shaw

TROMPET

Rasmus Eskesen 1. solo
Lars Ole Schmidt 2. solo
Vakant

BASUN

Bettina Ejlers Jensen 1. solo
Theis Stoico 2. solo
Jacob Ringsmose basbasun

DU KAN MØDE OS HER:

facebook.com/aalborgsymfoni

@aalborg_symfoniorkester

aalborgsymfoni.dk

EN MUSIKALSK REJSE

Torsdag den 2. maj 2019 kl. 19.30
Koncertsalen i Musikkens Hus

Dirigent Michael Sanderling
Solist Romain Garioud, cello
Koncertmester Yana Deshkova

TUBA

Mattias Johansson 1. solo

PAUKER

Michael Pilgaard 1. solo

SLAGTØJ

Simon Sigfusson 1. solo
Jonas Ervolder Bové 2. solo

HARPE

Mette Nielsen 1. solo

-

ADMINISTRATION / TEKNIK

Jan Kvistborg, musikchef
Anders M. Christensen, souschef
Helle Lund Rosborg, produktions-
koordinator/sekretær
Anne Rom Hansen, pædagogisk/
projektmedarbejder
Lars Jørgensen, nodearkivar
Anna Marie Falk, marketingkoordinator
Tommy Clausen, bogholder
Peter H. Andersen, produktionsleder
Ulrik Engsig, regissør

Aalborg SymfoniOrkester
ETABL. 1943